

1981, 23. ledna – Sdělení VONS č. 227 „Mluvčí Charty 77 Rudolf Battěk nadále ve vazbě“ o pokračující vazbě a trestním stíhání Rudolfa Battěka pro trestné činy ublížení na zdraví a podvracení republiky.

Mluvčí Charty 77 a člen VONS ing. Rudolf Battěk, který je od 17. 6. 1980 ve vazbě vyšetřován pro policií vykonstruovaný trestný čin podle § 221/1 tr. z. (ublížení na zdraví), zůstane nadále ve vazbě. Rozhodl o tom prokurátor Městské prokuratury v Praze usnesením z 12. 1. 1981, ze kterého vyplývá, že R. Battěk bude též vyšetřován pro trestný čin podvracení republiky (§ 98/1), z něhož byl obviněn 3. 10. 1979 (!).¹ V odůvodnění tohoto obvinění se konstatuje, že R. Battěk jako člen VONS se od dubna 1978 podílel na přípravě, rozmnožování a rozšiřování tiskovin nepřátelsky zaměřených proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky. Dále u něho byly 1. 10. 1979 zabaveny tiskoviny s názvem „O svobodě a moci“, rovněž závadného a protistátního obsahu (viz sdělení VONS č. 140).²

Je pozoruhodné, že v říjnu 1979 bezprostředně po vznesení obvinění, byl R. Battěk pouze 96 hodin zadržován a poté propuštěn. Prokurátor neshledal tehdy zjevně dostatek důvodů k uvalení vazby. Avšak v lednu 1981, tj. o rok a čtvrt později, se stává náhle tatáž věc podnětem k prodloužení vazby. R. Battěk, trpící ve vězení těžkými astmatickými záchvaty, je zcela izolován, bez možnosti kontaktu s rodinou a obhájcem.³ Jeho případ dokumentuje naprosto svévolný postup vyšetřujících orgánů. R. Battěk byl pro údajný trestný čin ublížení na zdraví, jehož trestní sazba je do jednoho roku odnětí svobody, bezdůvodně držen 7 měsíců ve vazbě. Jakmile se stalo zřejmým, že odsoudit mluvčího Charty 77 za vykonstruovaný kriminální delikt nebude snadné, represivní pozadí celé záležitosti se zřetelně vyjevilo ve formě obvinění z trestného činu podle § 98/1 tr. z.

Informace o Chartě 77, r. 4, 1981, č. 2, s. 3.

POZNÁMKY

- ¹ Podle usnesení generálního prokurátora ČSSR (v zastoupení dr. Prokopem) z 12. 1. 1981 došlo ke spojení dvou Battěkových trestních věcí – jeho stíhání pro trestný čin podvracení republiky a stíhání pro trestný čin ublížení na zdraví. Téhož dne byla usnesením generálního prokurátora ČSSR (v zastoupení dr. Prokop) prodloužena Battěkova vazba.

Usnesením vyšetřovatele Správy vyšetřování StB mjr. Stanislava Tlaskala z 1. 4. 1981 bylo rozšířeno Battěkovo obvinění o další skutky trestného činu podvracení republiky podle § 98 odst. 1, 2 písm. a), b) tr. zák., neboť „*v sestavování a rozšiřování písemností, kterými bylo přímo i nepřímo napadáno socialistické společenské a státní zřízení republiky, opětovně pokračoval i od začátku října 1979 až do poloviny června 1980, podílel se i v této době na sestavování a rozšiřování většího množství protistátních písemností a tuto činnost prováděl ve velkém rozsahu a vyvíjel ve spojení s některými čs. emigranty, kteří ve spojení s antikomunistickými zahraničními centrály útočí proti naší republice ze zahraničí*“. Výše uvedeného jednání se měl Battěk dopustit jako člen Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných.

Správa vyšetřování StB Praha si vyžádala od Federálního ministerstva vnitra zprávu o Battěkově činnosti. Ve sdělení Federálního ministerstva vnitra z 24. 3. 1981 bylo uvedeno, že „*v posledních dvou letech bylo se jmenovaným příslušnými orgány SNB provedeno několik preventivních opatření k odvrácení ing. BATTĚKA od páchání podvratné činnosti proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení naší republiky*“. Při těchto opatřeních, provedených 31. 5. 1978, 27. 10. 1978 a 7. 2. 1979, i při jeho zadržení 29. 5. 1979 byl Battěk údajně vždy upozorňován, že vyvíjí činnost, která je v rozporu s československými zákony, a vystavuje se tak nebezpečí trestního stíhání. Pozitivního výsledku však nebylo dosaženo. Battěk je ve správě hodnocen jako osoba „*s provokativním vystupováním, se sklony k ironizování. Rád vede s příslušníky SNB dialog, ale ke konkrétním otázkám se zásadně odmítá vyjadřovat a jakoukoliv písemnost týkající se jeho osoby odmítá podepsat*“. Citované dokumenty jsou uloženy in: MS v Praze, soudní spis k případu Rudolfa Battěka (spis. zn. 1 T 16/81) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. Rt 15/90.

- ² Dokument č. 141. K případu viz dále sdělení VONS č. 189, 260, 275 a 483, dokumenty č. 190, 261, 276 a 486, a dokumenty č. 1167 a 1173.
- ³ Ke špatnému fyzickému i psychickému stavu R. Battěka viz jeho dopis rodině z pankrácké věznice z 22. 11. 1980. LP, Sb. VONS, inv. č. 27, sign. II/2, kart. 14. (Výběr Battěkovy korespondence z vězení z první poloviny 70. let i z 80. let viz in: BATTĚK, Rudolf: *Jako Červenej karkulák. Dopisy z vězení*, ed. J. Rybáčková, Praha 2002.) Dále viz zprávu o zdravotním stavu R. Battěka a text Jiřího Müllera „*Dodatek o zdravotním stavu ing. Rudolfa Battěka*“ z 5. 10. 1980. LP, Sb. VONS, inv. č. 27, sign. IV/11, kart. 14.

Battěkovu případu věnovala značnou pozornost mezinárodní periodika, včetně exilového tisku. Viz např. článek Jiřího Lederera „Co představuje Battěkův případ“ in: *Listy* 11, 1981, č. 6 (listopad), s. 15–17; článek „Rakouská strana solidární“ obsahující citace ze dvou oficiálních prohlášení Socialistické strany Rakouska na podporu R. Battěka in: *Právo lidu* 83, 1980, č. 2, nestr.; článek „Uvěznění Rudolfa Battěka. Primitivní policejní provokace“ in: *Právo lidu* 83, 1980, č. 3, nestr.; článek „Akce solidarity“ o výzvě Výboru na obranu demokratických práv a svobod při Ruhrské univerzitě v Bochumi SPD k intervenci za propuštění R. Battěka z vězení in: *Právo lidu* 84, 1981, č. 3, nestr.; článek „Případ‘ Rudolf Battěk“ o vydání dokumentace k případu R. Battěka exilovou československou sociální demokracií in: *Právo lidu* 84, 1981, č. 3, nestr.; článek Ruperta Schrötera „Delegace solidarity“ o poznacích člena delegace pozorovatelů ze Západního Berlína na procesu s R. Battěkem in: *Právo lidu* 84, 1981, č. 4, nestr.; článek „Jedna z podmínek zlepšení čs.-rakouských vztahů: Brzké propuštění Rudolfa Battěka“ in: *Právo lidu* 85, 1982, č. 3, nestr.; článek Dagmar Vaněčkové „O závislých soudech a soudních fraškách“ in: *Právo lidu* 86, 1983, č. 3, nestr.; článek „Propusťte konečně Rudolfa Battěka!“ obsahující výzvu Socialistické internacionály československým úřadům k Battěkovu osvobození a text žádosti mluvčích Charty 77 a VONS prezidentu republiky Gustávu Husákovi o prominutí zbytku trestu R. Battěkovi a byru Socialistické internacionály o podporu obsahující v příloze Battěkův životopis in: *Právo lidu* 87, 1984, č. 4, s. 1–2; článek „Rudolf Battěk 60“ o akcích v souvislosti s Battěkovými narozeninami in: *Právo lidu* 87, 1984, č. 4, s. 2; článek Ivana Medka obsahující zprávu o perzekuci R. Battěka a prohlášení Charty 77 k tomuto případu in: *Hlasy Čechů a Slováků v Austrálii* 1, 1980, č. 10 (5. 8.), s. 5; fejeton Jana Hochmana „Proč nemá ústřední výbor rád Rudolfa Battěka“ in: *Hlasy Čechů a Slováků v Austrálii* 2, 1981, č. 24 (30. 11.), s. 3–4; článek „Rudolf Battěk propuštěn z vězení“ in: *Hlasy Čechů a Slováků v Austrálii* 6, 1985, č. 24 (16. 12.), s. 1–2; článek „Akce na propuštění ing. Battěka“ in: *Nový domov* 32, 1981, č. 5 (12. 3.), s. 7; článek „Vážný stav vězněného socialisty R. Battěka“ in: *České slovo* 26, 1980, č. 11, s. 2; článek „Husák do Vídně – Battěk do Paříže? Série politických návštěv reprezentantů čs. režimu v hlavním městě Rakouska“ in: *České slovo* 28, 1982, č. 5, s. 1; článek „Willy Brandt žádá propuštění R. Battěka“ in: *Americké listy*, 1981, č. 30–31 (14. 8.), s. 2; článek „Rozsudek nad Battěkem – výsměch Helsinkám“ in: *Americké listy*, 1981, č. 34 (21. 8.), s. 2; článek „Evropský parlament odsuzuje odsouzení Battěkovo“ in: *Americké listy*, 1981, č. 44 (30. 10.), s. 2; článek „Inženýr Rudolf Battěk, mluvčí Charty 77 propuštěn z vězení“ in: *Americké listy*, 1985, č. 46 (15. 11.), s. 2; článek „Uvěznění Rudolfa Battěka“ in: *Kanadské listy* 15, 1981, č. 7 (1. 8.), s. 1; článek „7 ½ roka vězení pre Rudolfa Battěka“ in: *Zpravodaj* (Curych) 14, 1981, č. 9, s. 6–8; článek „Drastický rozsudek nad mluvčím Charty 77“ in: *Národní politika*

13, 1981, č. 10, s. 2; článek „Zpráva o věznění mluvčího Charty 77 Rudolfa Battěka“ in: *Studie*, 1985, č. 98–99, s. 267–268; článek „Rudolf Battěk propuštěn“ in: *Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku* 5, 1985, č. 9, s. 12.

K ohlasům v zahraničních médiích viz např. článek „Nouveau procès a Prague“ o procesu s Battěkem u Městského soudu v Praze a o jeho případu obsahující Battěkovu fotografii a text dopisu Václava Malého, Bedřicha Placáka, Jiřího Němce a Jaroslava Šabaty francouzskému prezidentovi Françoisu Mitterrandovi in: *Liberation*, 27. 7. 1981, s. 15; text „Rudolf Battek's Trial Imminent“ in: *Radio Free Europe Research, Czechoslovakia. Situation Report* 20. 7. 1981, s. 2; text „Detained Dissidents Sentenced“ obsahující informaci o odsouzeních Jiřího Gruntoráda a R. Battěka in: *Czechoslovak Newsletter* 6, 1981, č. 7–8, s. 3; zprávu AFP „Tchecoslovaquie: Peine complémentaire de residence surveillée pour Rudolf Battek“ z července 1981 o odsouzení Rudolfa Battěka navazující na odsouzení Jiřího Gruntoráda. Tyto dokumenty jsou uloženy in: LP, Sb. VONS, inv. č. 27, sign. IV/49–52, kart. 14.